

Резюме звіту

за результатами аналізу тому «Оцінка впливу на навколишнє середовище проекту будівництва звірівницької ферми з розведення норки с/р Шульгівська, Петриківського району Дніпропетровської області»

Проект «Будівництво звірівницької ферми з розведення норки» реалізується ТОВ «ВБК «Агропромінвест» на території Шульгівської сільської ради, Петриківського району Дніпропетровської області. Відповідно до проектної документації потужність звірівницької ферми складатиме 70 000 умовних самок, 14 000 самців та 350 000 голів молодняка, з одночасним утриманням не більше 420000 голів норок.

Згідно постанови КМУ № 808 від 28.08.2013 р., звіроферма з запроєктованою потужністю відноситься до об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку.

У 2014 році було розроблено частина оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) проекту будівництва звірівницької ферми з розведення норки (розробник – ТОВ «Інтерекотех», замовник – ТОВ «ПСК «Аропромінвест»).

У 2015 році на замовлення громадськості було зроблено аналіз тому ОВНС проекту будівництва ферми. Аналіз був зроблений лабораторією екобезпеки ННЦ «Екобезпека» Національного авіаційного університету, за результатами аналізу був підготовлений звіт. Це резюме містить стислий виклад основних положень звіту.

За результатами аналізу, структура тому ОВНС в цілому відповідає вимогам ДБН А 2.2-1-2003. Проте інформація представлена в ОВНС в повній мірі не відображає вихідного стану довкілля в районі будівництва та негативних впливів звіроферми на навколишнє середовище. Проект будівництва не відповідає вимогам природоохоронного законодавства.

В розробці проектної документації не було враховано характеристику флори і фауни території, червонокнижних видів, в обсязі, необхідному для екологічних оцінок. Крім того, не було враховано характеристику розподілу всіх негативних факторів у зоні впливів планованої діяльності, зокрема особливості гідрологічних умов території та ґрунтів. Через це були не враховані ризики для біорізноманіття, водних ресурсів, ґрунтів, ризики для населення. Було зроблено ряд упущень в оцінці впливу на соціальне та техногенне середовище, впливу під час будівництва.

Основні проблеми:

1) В ОВНС звіроферми не врахований вплив на рослинний та тваринний світ території, червонокнижні види.

Відсутня оцінка складу рослинних угруповань і фауни; червонокнижних видів, немає аналізу впливу забруднюючих речовин на рослинний і тваринний світ.

Вказано (ст.52 ОВНС), що на території проєктованої ферми з розведення норок відсутні території природо-заповідного фонду, та території перспективні для створення заповідників.

Проте територія являю собою частину запроєктованого до створення НПП «Орільський»¹. Розробники стверджують (ст. 51 ОВНС), що на даній території відсутні червонокнижні види рослин і тварин. Дана територія є домівкою для 1000 видів судинних рослин, 20 з яких занесені до Червоної книги України, зокрема: Тюльпан дібровний (*Tulipa quercetorum* Klokov et Zoz), Півники сибірські (*Iris sibirica* L.), Рябчик малий (*Fritillaria meleagroides* Patr. ex Schult. et Schult.f.), Плодоріжка болотна (зозулинець болотний) *Anacamptis palustris* (Jacq.) та ін. Загальна кількість видів природної фауни, відмічених у регіоні дослідження, становить більше 1000. Зокрема, тут наявні рідкісний вид хижих птахів – орлан-білохвіст, ценопопуляція річкового бобра, річкова видиниха (видра), незначна кількість вовків, зустрічаються борсук та горностаї, вірогідно може зустрічатись й великий тушканчик (земляний заєць). Будівництво звірівницької ферми з розведення норки порушує наступні статті Закону України «Про Червону книгу України»: ст.11 – порушено забезпечення охорони та відтворення об'єктів Червоної книги України, ст.19 – порушено умови спеціального використання об'єктів Червоної книги України), ст. 20 – відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони, використання та відтворення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України.

2) Не враховані ризики забруднення водних ресурсів та ґрунтів.

Територія, що розглядається, належить до першої надзаплавної тераси р. Дніпро, біля Дніпродзержинського водосховища, в межах Орільського захищеного масиву що забезпечує захист під підтоплення та затоплення водами Дніпродзержинського водосховища. Для захисту території було споруджено дамбу, мережу каналів, було змінено русло р. Оріль яке тепер проходить на північ від ділянки будівництва. Ґрунтові води знаходяться близько, в незахищених алювіальних горизонтах. Потік ґрунтових вод в районі будівництва має переважно північний напрямок з території звіроферми через територію села Шульгівка в бік основної дрени масиву – нового русла р. Оріль.

Водопостачання ферми передбачається здійснювати від двох артезіанських свердловин, що проектується. Дебіт свердловин має становити 470,37 м³/добу. Свердловини розташовані в адміністративно-господарчій зоні підприємства. Враховуючи особливості гідрологічного режиму території та незахищеності алювіального горизонту, потрібно приділяти особливу увагу вибору місця закладання свердловин та організації зони санітарної охорони (ЗСО). ЗСО водозабору потенційно може сягати сотень метрів у протяжності. Тому є недопустимим наявність гноєсховища поряд із свердловиною в межах другого поясу ЗСО.

В наслідок діяльності звіроферми є ризики забруднення поверхневих вод через фільтрацію у вигляді водного розчину на ділянці поряд гноєсховищем та поверхневого стоку з ділянки звіроферми. В цьому випадку забруднення може розповсюджуватися разом з ґрунтовими водами, в північному напрямку від звіроферми, до с. Шульгівка та далі в північному напрямку. При цьому ймовірно забруднення ґрунтів та води, колодязів та свердловин питного водопостачання в селі, що експлуатують перший від поверхні алювіальний водоносний горизонт, прилеглих територіях, Шульгівського дренажного каналу та р. Оріль.

Згідно Кодексу України про надра видобування підземних вод в вказаному об'ємі передбачає

---

¹ Відповідно до Указу Президента України Про розширення мережі та територій національних природних парків та інших природно-заповідних об'єктів від 1 грудня 2008 року, Програми формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області на 2006- 20115 роки, та Схеми планування території Дніпропетровської області.

отримання спеціальних дозволів на надкористування. Згідно Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами дозвіл надається після проведення експертизи. В ОВНС відсутні відомості щодо наявності дозволу на спец водокористування та проведення експертизи, незрозуміло чи можливо вирішення зазначених проблем та зменшення ризиків.

Загалом в томі ОВНС є проблеми з оцінкою вихідного стану довкілля. Відсутні, відомості про поверхневі та підземні води, гідрологічний режим, заходи запобігання виснаження вод, не наведена інформація про генетичні види ґрунтів, характеристики їхнього гумусового складу, механічні і водно-фізичні властивості, ландшафтно-геохімічні бар'єри, рівень ерозії, що призвело до проблем з аналізом впливу на ґрунти, поверхневі та підземні води.

3) Обсяги споживання води фермою вказані в ОВНС є набагато меншими, ніж можна очікувати для ферм з такою кількістю поголів'я.

Ще одним зауваженням до розділу є зазначений обсяг денного споживання води фермою – 470,37 м³. Дані обсяги не відповідають нормам споживання питної води звірофермою, що встановлені ВНТП-АПК-05.07 Мінагрополітики України «Підприємства звірівництва та кролівництва». Згідно норми водоспоживання на 1 норку, незалежно від статі та віку особини, складає 6 л/доба. Для популяції у 420 000 норок добове водоспоживання складатиме 2520000 л/доба, або близько 2520 м³/добу. Водозабір у 470 тис. м³/добу води не є обґрунтованим, і є набагато нижчим за нормативний.

4) Проектом не передбачені шляхи мінімізації шкідливих викидів.

Відповідно до ОВНС на межі ССЗ 300м від ферми викиди не перевищують ГДК. Зниження викидів забруднюючих речовин здебільшого стосуються розсіюванням викидів в атмосферу. У викидах є небезпечні речовини – феноли, формальдегіди, демітиламін, хутровий пил.

5) Проблеми з оцінкою кількості відходів та шляхів їх утилізації.

В ОВНС не наведені розрахунки та методики за якими визначалися об'єми утворення відходів, що не дозволяє перевірити їх достовірність. Наведений перелік відходів може бути не повним (може жодатково бути зношений спецодяг, ртутні лампи, відпрацьовані акумуляторні батареї, промаслені фільтри та відпрацьовані масла, медичні відходи, будівельне сміття).

Відсутність аналізу наявності підприємств із приймання та утилізації видів відходів, а також можливості приймання ними відходів.

В тексті ОВНС відсутній опис місць (майданчиків) тимчасового зберігання відходів, не наведена необхідна документація.

6) Необхідність у більшій санітарно-захисній зоні.

Автори ОВНС при визначенні санітарно нормативних зон звіроферми посилаються на ДСП-173. Зазначені правила діють із 1996 р., і не розраховані на звіроферми із поголів'ям у сотні тисяч. Тому, зазначеним у ДСП нормативом санітарно-захисної зони у розмірі 300 м, для подібних до проєктованої потужних звіроферм, користуватись не варто.

Більш доцільним використання ДНАОП 2.1.20-1.04-98 Правила охорони праці для господарств звірівництва, які містять вимоги до улаштування та отримання територій звіроферм в залежності від їх потужності. П.4.1.3. говорить «Звіроферма повинна бути огорожена і відокремлена від житлової забудови санітарно-захисною зоною. Відстань від

звірівницької ферми найближчого шедда ... потужністю більше 20 тис. умовної самки норки - не менше 1200 м». Тобто, для випадку планованого будівництва звіроферми потужністю 70 тис. самок, відстань до кордону найближчої житлової зони має становити не менше 1200 м. Відстань від планованої території звіроферми до приватної забудови с. Шульгівка становить близько 350 м, від шедів до приватної забудови с. Шульгівка 500 м. Тому звіроферма на даній території не може бути споруджена.

7) Упущення та неточності в оцінці впливу на соціальне та техногенне середовище, впливу під час будівництва.

Не в повній мірі виконано оцінку впливів планованої діяльності на соціальні умови життєдіяльності та задоволення потреб місцевого населення. Зокрема, не оцінено вплив планованої діяльності на зони рекреації, не обґрунтовано заходи щодо їх збереження і раціонального використання. Не розглядався ймовірний негативний вплив діяльності на дороги та можливе погіршення стану автомобільних доріг. Не зазначені заходи зменшення впливу на довкілля то соціальне середовище під час будівництво, а саме заходи охорони поверхневих і підземних вод, ґрунтів, охорони оточуючих об'єктів техногенного середовища, умов життєдіяльності людини, охорони рослинного і тваринного світу під час будівництва.